

OPLEIDINGSNIVEAU AGIO'S MONDZIEKTEN EN KAAKCHIRURGIE

KERNCURRICULUM

januari 2000

Nederlandse Vereniging voor Mondziekten en Kaakchirurgie

Opmerkingen vooraf:

- Dit document beschrijft het gewenste kennis- en vaardigheidsniveau per onderdeel van de opleiding. Als ingangskennis geldt minimaal het niveau tandarts, eventueel specifiek aangegeven met een leerboek. Waar mogelijk wordt hiervoor de reader van de betreffende speciële cursus, georganiseerd onder verantwoordelijkheid van het Consilium Chirurgicum Oris, gebruikt.*
- De volgorde van de te onderscheiden deelgebieden van het kerncurriculum zijn enigszins willekeurig. De ordening heeft geen chronologische betekenis, noch is er sprake van ordening naar importantie.
- Altijd zal blijven gelden dat iedere opleiding, cq. iedere opleider, zelf verantwoordelijk blijft voor de realisering van de opleiding. Het onderhavige document kan dan ook niet anders gezien worden als een richtlijn.
- De rubrieken aanbevolen literatuur zijn zo kort als mogelijk gehouden. Het is geheel verantwoord met redenen hiervan af te wijken.
- De opleidingen kaakchirurgie kunnen alleen dan op toekomstige ontwikkelingen anticiperen als de huidige opleiding voldoende is gestructureerd, gebaseerd op een kerncurriculum.
- De opleiders hebben gezamenlijk besloten dit document ieder jaar te willen herzien en bij te stellen.

* KIO readers dienen in de handbibliotheek van de opleidingsinrichting beschikbaar te zijn.

KERNCURRICULUM

1. Diagnostiek

- Kennisniveau:** Moet in staat zijn vrijwel alle afwijkingen van het orofaciale gebied te diagnostiseren d.m.v. fysische diagnostiek, beeldvormende diagnostiek en/of aanvullende diagnostiek, bijvoorbeeld gebruik makend van radiologisch onderzoek, inclusief interpretatie van courante imagingtechnieken, en middelen zoals histopathologisch onderzoek, laboratoriumonderzoek en microbiologisch onderzoek.
- Vaardigheidsniveau:** Is in staat op adequate wijze biopsieën te nemen, uitstrijkjes te maken en conventionele röntgenopnamen zelfstandig te beoordelen en te verslaan.
- Ingangskennis:**
- Clinical outline of oral pathology, diagnosis and treatment. Eversole LR. Lea Febiger, 1992.
 - D. Beyer et al. Röntgendiagnostik von Zahn- und Kieferkrankungen. Springer Verlag, Heidelberg 1987 (ISBN 3-540-16303-4) of de Engelse editie (ISBN 0-387-16303-4)
- Aanbevolen literatuur:**
- Relevante hoofdstukken Peterson et al. Principles of Oral and Maxillofacial Surgery. Vol I, II and III. JB Lippincott Comp. 1992 (ISBN 0-397-51011)
 - Oral and Maxillofacial Diagnostic Imaging. Farman, Nortjé et al. Mosby, St. Louis, 1993 (ISBN 0-8016-1549-6).

2. Mondziekten

2A Oral Medicine

- Kennisniveau:** Moet in staat zijn de meest voorkomende ziekten van het orofaciale gebied te herkennen en te behandelen, inclusief systemische ziekten met verschijnselen in en rond de mond.
- Vaardigheidsniveau:** zie Diagnostiek
- Ingangskennis:**
- KIO Reader speciële cursus
- Aanbevolen literatuur:**
- Relevante hoofdstukken uit Burket's Oral Medicine, Diagnosis and Treatment 9th ed Lynch MA, Brightman, Greenberg MS. JB Lippincott. Comp. 1994 (ISBN 0-397-51242-2)
 - Pocketatlas of oral diseases. G. Laskaris. Thieme, 1998 (ISBN 0-86577-635-C)
 - Atlas of diseases of the oral mucosa. JJ Pindborg. Munksgaard, 1992 (ISBN 87-16-10585-0)
 - Pathologie van de mondholte, 3e druk. Van der Waal, van der

Kwast. Bohn, 1996 (ISBN 90-313-1999-6)

2B Orale Pathologie

Kennisniveau: Moet vertrouwd zijn met de histopathologische kenmerken van de meest voorkomende aandoeningen in en rond de mond.

Vaardigheidsniveau: Moet in staat zijn een histopathologische diagnose te kunnen stellen met behulp van een lichtmicroscop van de meest voorkomende mondaandoeningen en moet hierover met de patholoog kunnen discussiëren. Te denken valt aan o.a. cysten (incl. keratocyste), odontoom, ameloblastoom, fibroom, epitheeldysplasie, etc.

Ingangskennis:

- Pathologie van de mondholte, 3e druk, van der Waal, van der Kwast et al. Bohn 1996. Hfdst. 1, 2, 3, 4, 6 t/m 13, 15, 16. (ISBN 90-313-1999-6)

Aanbevolen literatuur:

- Oral Pathology 3rd ed. J.V. Soames and J.C. Southam. Oxford University Press, 1998 (ISBN paperback 019262894)

3. Pre- en postoperatieve zorg

Kennisniveau: In staat zijn de gezondheidsstatus van de patiënt preoperatief te evalueren en indien nodig met een goede vraagstelling een consult te schrijven voor een ander specialisme. Tevens in staat zijn om het postoperatieve beloop te begeleiden dat wil zeggen vochtbalans, medicatie, etc.

Vaardigheidsniveau: Stage intensive care en anesthesiologie

Ingangskennis:

- Kennisniveau basisarts en/of Basiscursus Heelkundige Specialismen

Aanbevolen literatuur:

- Peri-operatieve zorg. Principes en Praktijk. Booij, Knappe et al. Bunge, Utrecht, 1994 (ISBN 90-6348-157-8)

4. Anesthesiologie/Intensive Care

Kennisniveau: Op de hoogte zijn van alle aspecten betreffende toepassing en bijwerkingen en complicaties van lokale anesthesie, alsook sedatietechnieken; op de hoogte zijn van resuscitatie technieken en methoden van intensieve zorg. Bekendheid met gangbare technieken in de algehele anesthesie.

Vaardigheidsniveau: Gebruik van lokale anesthesie en sedatietechnieken en behandelen van complicaties hiervan. Het beheersen van resuscitatie technieken, inclusief intuberen. Het geven van algehele anesthesie onder begeleiding.

Ingangsniveau: Kennisniveau basisarts

Aanbevolen literatuur: Kliniekboek Anesthesie. Een praktisch naslagwerk. 2e druk. F. ten

Have. De Tijdstroom,, 19.. (ISBN 90 35 21 49 78).

5. Pijn en pijnbestrijding

Kennisniveau: Over goede kennis beschikken van de pathofysiologie van pijn in het algemeen en van het hoofd-halsgebied in het bijzonder. Kennis hebben van de farmacologische aspecten van de gangbare analgetica.

Vaardigheidsniveau: In staat zijn om adequate pijnbestrijding toe te passen bij alle vormen van acute pijn in het kaakchirurgische gebied. In staat zijn tot adequate begeleiding van patiënten met chronische pijn in multidisciplinair verband.

Ingangskennis:

- KIO Reader speciële cursus Pijn 2000

Aanbevolen literatuur:

- Textbook of pain. Wall and Melzack. Churchill Livingstone, Edinburgh, 1998. Relevante hoofdstukken (ISBN 0-443-04757-x)

- Pijn en pijnbehandeling. Dingemans, Groenman et al. Universitaire pers Maastricht 1993 (ISBN 90-5278-081-1)

6. Dento-alveolaire chirurgie

Kennisniveau: Moet op de hoogte zijn van de theoretische achtergronden van de dento-alveolaire chirurgie inclusief indicaties en contra-indicaties. Tevens bekend zijn met de voorkomende complicaties, de behandeling daarvan en juridische implicaties.

Vaardigheidsniveau: In staat zijn alle voorkomende behandelingen uit te voeren, zoals chirurgische verwijdering van wortelresten, derde molaren, andere geïmpacteerde elementen, botcysten, parodontale afwijkingen, etc. en tevens de complicaties te behandelen.

Ingangskennis:

- Gebitsextractie 2^e druk Boering et al. Bunge, 1993

- Mondchirurgie voor Tandartsen, Stoelinga, Brouns. Bohn Stafleu van Lochum, 1998 (ISBN 90313-21273)

Aanbevolen literatuur:

- Impacted Teeth, Alling, Helfrick. W.B. Saunders, 1993 (ISBN 0721629687)

- Clinical periodontology and implant dentistry. 3rd ed. Lindhe, Karring, Lang. Copenhagen, Munksgaard, 1997 (ISBN 87-16-12060-4)

7. Ontstekingen

Kennisniveau: Op de hoogte zijn van de achtergronden van ontstekingsprocessen, de odontogene en niet odontogene

ontstekingen alsook specifieke infecties in het mond/kaakgebied, inclusief de verspreiding naar de verschillende anatomische gebieden. Tevens kennis hebben van de microbiologie en de antimicrobiële middelen.

Vaardigheidsniveau: In staat zijn alle voorkomende ontstekingen in mond-kaakgebied te behandelen.

Ingangskennis: • Orofaciale ontstekingen. Spijkervet, Vissink et al. In: Handboek Mondziekten en Kaakchirurgie. Van Gorcum, Assen, 2000.

Aanbevolen literatuur: • Kaakontstekingen 3^e druk. Th.C. Vriezen. Leiden: Stafleu & Tholen 1979
• Oral and Maxillofacial Infections. Topozian, Goldberg. Hst. 2,5,6,7,9,10 en 17. Saunders 3e ed. 1994 (ISBN 0-7216-48452)

8. Goedaardige gezwellen en cysten, inclusief speekselklieren

Kennisniveau: Bekend zijn met alle voorkomende goedaardige gezwellen en cysten in het mond/kaakgebied en speekselklieren. Tevens in staat zijn om langs een logische weg een goede differentiaal diagnose en strategie voor behandeling op te stellen inclusief biopsieën en puncties.

Vaardigheidsniveau: In staat zijn deze gezwellen en cysten op adequate wijze te behandelen.

Ingangsniveau: • Pathologie van de mondholte. Van der Waal, van der Kwast. Bohn, 1996

Aanbevolen literatuur: • Clinical outline of oral pathology, diagnosis and treatment. Eversole LR. Lea & Febiger, 1992 (ISBN 0-8121-1425-6).

- Speeksel en mondgezondheid. A. van Nieuw Amerongen. VU Uitgeverij Amsterdam, 1994 (ISBN 90-5383-289-0).
- Diagnosis of Salivary Gland Disorders. Graamans & vd Akker. Kluwer Academic Publication, 1991.
- Cysts of the Oral Regions. 3rd ed. M. Shear Wright, 1992

9. Traumatologie

Kennisniveau: Op de hoogte zijn van de algemene principes van traumabehandeling. Kennis hebben van alle specifieke behandelingen van traumata van het gebit, aangezichtsbeenderen en de weke delen van het hoofd-halsgebied. Bekend zijn met alle voorkomende complicaties.

Vaardigheidsniveau: In staat zijn trauma's van gebitselementen, weke delen en alle

fracturen van het maxillofaciale skelet adequaat te behandelen met uitzondering van fracturen van de schedelbasis. Bekendheid met verschillende osteosynthesesystemen.

Ingangskennis:

- KIO Reader speciële cursus Traumatologie
- Textbook and color atlas of traumatic injuries to the teeth. Andreasen and Andreasen. Munksgaard, Copenhagen, 1994 (ISBN 87-16-10637-7).

Aanbevolen literatuur:

- Principles of Oral and Maxillofacial surgery. LJ Peterson, 1992. Volume I, Part V. Principles of management of maxillofacial trauma
- Maxillofacial Surgery. Vol I and II. Ward Booth, Schendel, Hausamen. London, Churchill Livingstone, 1999 (ISBN 0 443 05853 9). Relevante hoofdstukken
- Maxillofacial Injuries 2nd edition, Rowe en Williams Churchill Livingstone, 1994 (ISBN 0-443-04591-7)
- Atlas of Craniomaxillofacial Osteosyntheses. Härle et al. Thieme. 1999 (ISBN 313116491)
- Oral and Maxillofacial Trauma. Volume I, II. Fonseca and Walker. WB Saunders, 1997
- Surgical approaches to the facial skeleton. Ellis, Zide. Baltimore, Williams & Wilkins, 1995 (ISBN 0-683-02794-8).

10. Orthognatische chirurgie

Kennisniveau:

In staat zijn op basis van anamnese, klinisch en röntgenologisch onderzoek een adequate diagnose te stellen en een behandelingsplan op te stellen. Voldoende kennis van de orthodontische mogelijkheden en beperkingen om in gezamenlijk overleg een definitieve behandeling te plannen. Tevens bekend zijn met de principes van distractie osteogenese.

Vaardigheidsniveau:

In staat zijn om zelfstandig de meest voorkomende osteotomieën uit te voeren, bijvoorbeeld: sagittale splijtingsosteotomie, kinplastiek, Le Fort I en PMSO

Ingangskennis:

KIO Reader speciële cursus Orthognathische Chirurgie 1999.

Aanbevolen literatuur:

- Surgical Correction of Dentofacial Deformities, Bell, Proffit and White. W.B. Saunders, 1980 (ISBN 0-7216-1675-5) (uitverkocht).
- Hoofdstuk 37, 38 en 39 in Langdon, L. en Patel, M. Operative Maxillofacial Surgery. Chapman & Hall Medical 1998 (ISBN 0-412-56000-3)
- Maxillofacial Surgery. Vol I and II. Ward Booth, Schendel, Hausamen. London, Churchill Livingstone, 1999 (ISBN 0 443

05853 9). Relevante hoofdstukken

- Atlas of Craniomaxillofacial Osteosyntheses. Härle et al. Thieme. 1999 (ISBN 313116491). Hoofdstuk 17 en 18

11. Preprothetische chirurgie en implantologie

11A Preprothetische chirurgie

Kennisniveau: Op de hoogte zijn van de gangbare technieken van de conventionele preprothetische chirurgie, zoals verstibulumplastieken, mondbodemverdieping met gebruikmaking van mucosa- en/of huidtransplantaten. Tevens bekend zijn met de ontwikkeling van botaugmentatie technieken met gebruik van alloplastisch materiaal, van autoloog bot of gebruik makend van distractie osteogenese.

Vaardigheidsniveau: In staat zijn om zelfstandig mucosa-, huid- en botplastieken uit te voeren in het kader van preprothetische chirurgie en implantologie.

Ingangsniveau:

- KIO Reader speciële cursus Preprothetische, reconstructieve chirurgie, inclusief implantologie 1998.
- Suprastructuren op implantaten. De Lange GJ, Meijer HJA, et al. Bohn, 1997 (ISBN 90-313-1833-7)

Aanbevolen literatuur:

- Reconstructive Preprosthetic Oral and Maxillofacial Surgery. Fonseca & Davis. Saunders, Philadelphia, 1995 (ISBN 0-7216-3307-2)
- Stoelinga P.J.W. Hoofdstuk 46 in: L. Peterson et al. Principles of Oral and Maxillofacial Surgery Vol. 2.

11B. Implantologie

Kennisniveau: Op de hoogte zijn van de theoretische achtergronden van de integratie van implantaten in bot en bekend zijn met verschillende implantaat systemen. Tevens kennis hebben van de mogelijkheden en beperkingen van implantaat-gesteunde prothetische voorzieningen.

Vaardigheidsniveau: In staat zijn om zelfstandig implantaten te plaatsen en maatregelen te nemen om de kans op succes te vergroten o.a. bone splitting techniek, guided tissue regeneration techniek, etc.

Ingangskennis: zie ad 11A.

Aanbevolen literatuur:

- Reconstructive Preprosthetic Oral and Maxillofacial Surgery. Fonseca & Davis. Saunders, Philadelphia, 1995. Relevante hoofdstukken. (ISBN 0-7216-3307-2).

12. Kaakgewrichten

Kennisniveau: Op de hoogte zijn van aangeboren en verworven afwijkingen van

het kaakgewricht inclusief de pathofysiologie en verloop van osteoarthritis. Voldoende inzicht hebben in de chirurgische opties van de behandeling van ankylose, ernstige osteoarthritis en andere gewrichtspathologie.

Vaardigheidsniveau: In staat zijn om een arthrocentesis uit te voeren en onder begeleiding een kaak-gewricht chirurgisch te benaderen.

Ingangskennis:

- KIO Reader speciële cursus Kaakgewricht 1997.

Aanbevolen literatuur:

- Temporomandibular joint osteoarthrosis. Boering G. Groningen, 1994 (ISBN 90- 73152 04 6)
- Temporomandibular joint disease, disorders, surgery. Textbook and colour atlas. Norman deB, Bramley, Wolfe Medical Publications, London, 1990 (ISBN 0-7234-1518-8)
- Management of temporomandibular joint degenerative diseases: biologic basis and treatment outcome. Stegenga, de Bont, eds. Birkhäuser, 1996 (ISBN 3-7643-5286-8)
- Hoofdstuk 14 en 15 in Langdon & Patel. Operative Maxillofacial Surgery. Chapman & Hall Medical 1998 (ISBN 0412 56000 3)

13. Oncologie

Kennisniveau:

Bekendheid met de presentatie, de histopathologie en het klinische verloop van kwaadaardige gezwellen van het mond-kaakgebied. Tevens bekendheid met de diverse vormen van diagnostiek en behandelingsmethoden inclusief ablatie, radiotherapie, chemotherapie en reconstructie. Kennis hebben van morbiditeit van de diverse therapieën.

Vaardigheidsniveau: In staat zijn om op adequate en oncologisch verantwoorde wijze biopsieën te nemen. Voldoende geassisteerd hebben bij oncologische ingrepen, zodat inzicht wordt verkregen van de consequenties van deze behandelingen.

Ingangskennis:

- KIO Reader speciële cursus Oncologie

Aanbevolen literatuur:

- Jones AS, Philips DE, Hilgers FJM. Diseases of the Head and Neck, Nose and Throat. Arnold, London/Sydney/Auckland, 1998, 1e druk. Hoofdstukken 1 t/m 13, 16-18, 22, 25-30.
- Maxillofacial Surgery. Vol I and II. Ward Booth, Schendel, Hausamen. London, Churchill Livingstone, 1999 (ISBN 0 443 05853 9). Relevante hoofdstukken

14. Reconstructieve chirurgie

Kennisniveau:

Bekendheid met de mogelijkheden van vrije mucosa, huid en bottransplantaten, gesteelde (locale) vet en spierlappen en spierhuidlappen, en huid- spier- bottransplantaten met microvasculaire anastomosen .

Vaardigheidsniveau: Ervaring met vrije mucosa, huid en bottransplantaten, locale mucosa,

vet en huid- spierlappen. Geassisteerd hebben bij grote gesteelde huid- spiertransplantaten en bij microvasculair gesteelde lappen

- Ingangskennis: • L. Peterson et al. Principles of Oral and Maxillofacial Surgery.
- Aanbevolen literatuur: • Operative Maxillofacial Surgery. Langdon J, Patel M., Chapman & Hall Medical 1998, Hoofdstuk 7 t/m 12 (ISBN 0 412 56000 3)
- Maxillofacial Surgery. Vol I and II. Ward Booth, Schendel, Hausamen. London, Churchill Livingstone, 1999 (ISBN 0 443 05853 9). Relevante hoofdstukken

15. Schisis en Craniofaciale chirurgie

Kennisniveau: Bekend met het behandelingsconcept van gespleten lip, kaak en verhemelte in al zijn multidisciplinaire facetten. Bekend met de etiologie en verschijningsvorm van enkele redelijk frequent voorkomende craniofaciale afwijkingen inclusief craniosynostosen, Treacher Collins, hemifaciale microsomie.

Vaardigheidsniveau: Heeft geassisteerd bij enkele primaire en secundaire schisis operaties en bij enkele operaties van craniofaciale afwijkingen.

- Ingangskennis: • Reader KIO speciële cursus 1999
- Aanbevolen literatuur: • hoofdstuk in: Operative Maxillofacial Surgery. Langdon J, Patel M., Chapman & Hall Medical 1998 (ISBN 0 412 56000 3)
- Gorlin et al. Syndromes of the Head and Neck, 1990
 - Maxillofacial Surgery. Vol I and II. Ward Booth, Schendel, Hausamen. London, Churchill Livingstone, 1999 (ISBN 0 443 05853 9). Relevante hoofdstukken

16. Plastische en Esthetische chirurgie

Kennisniveau: Bekendheid met contourverbeterende ingrepen van de weke delen van het gelaat inclusief liposuctie, facelifts, blepharoplastiek, etc. Tevens bekendheid met principes van weke delen chirurgie, inclusief littekencorrectie.

Vaardigheidsniveau: Geassisteerd hebben bij enkele ingrepen zoals voornoemd.

- Ingangsniveau: • McGregor. Fundamental techniques of plastic surgery.
- Aanbevolen literatuur: • Hoofdstukken in Langdon en Patel (zie 15)
- Maxillofacial Surgery. Vol I and II. Ward Booth, Schendel, Hausamen. London, Churchill Livingstone, 1999 (ISBN 0 443 05853 9). Relevante hoofdstukken

Bestuur Nederlandse Vereniging voor Mondziekten en Kaakchirurgie, 12 januari 2000